

Do sbírek VHÚ Praha přibyly předměty spojené s prvním úspěchem 312. československé stíhací perutě RAF

15.9.2026 - | Vojenský historický ústav Praha

Vojenský historický ústav Praha získal do svých sbírek soubor předmětů spojených s prvním doloženým sestřelem, jehož dosáhli příslušníci 312. československé stíhací perutě RAF. Kromě fotografií a vlajky velitele křídla (Wing Commandera) jde také o důstojnický kordík německého pilota z letounu Junkers Ju 88, který byl v říjnu 1940 sestřelen nad Liverpoolem. Do Prahy se vrátil po desítkách let díky rodině Donalda Camerona, bývalého britského vojenského ataše v Praze v dobách Studené války.

Ředitel Vojenského historického ústavu Praha, brigádní generál Aleš Knížek převzal v úterý 15. září sbírkové předměty od Roberta a Laurence Cameronových, vnuků někdejšího britského vojenského ataše v Praze Donalda Camerona. Ten v 70. letech významně pomáhal perzekvovaným československým veteránům RAF a udržoval s nimi kontakty. Rodina předměty po desítky let uchovávala ve Velké Británii. Jejich cesta však začala už za druhé světové války u československých letců sloužících v RAF.

Nejvýraznějším z předaných artefaktů je důstojnický kordík pilota Luftwaffe. Pochází z německého bombardéru Junkers Ju 88, který 8. října 1940 u Liverpoolu sestřelila trojice stíhačů 312. československé stíhací perutě RAF ve složení Denys Gillam, [Alois Vašátko](#) a [Josef Stehlík](#). Kordík nebyl součástí bojové výstroje. Důstojníci Luftwaffe jej nosili jako slavnostní symbol svého stavu. Právě proto patří mezi neobvyklé předměty spojené s leteckými souboji.

„Důstojnický kordík je mimořádně neobvyklým artefaktem z temného období našich dějin. Není pouhou válečnou trofejí, ale také působivým symbolem hlubokých vazeb mezi britskými diplomaty, skotskými rodinami a československými letci, kteří bojovali za naši svobodu. Je pro nás velkou ctí jej vystavit pro veřejnost,” uvedl ředitel VHÚ Praha, brigádní generál Aleš Knížek při převzetí daru.

Po nouzovém přistání sestřeleného letounu se k vraku dostali příslušníci 312. perutě. Jedním z nich byl technik Romuald Kiršner, který si kordík ponechal. O několik desetiletí později jej věnoval Donaldu Cameronovi, britskému vojenskému ataše působícímu v normalizačním Československu.

Donald Cameron udržoval kontakty s bývalými československými příslušníky RAF v době, kdy mnozí z nich byli nuceni žít mimo veřejný život. Po jeho smrti zůstal kordík v rodinné pozůstalosti. Letos oslovil jeho syn Marcus Cameron Euana Edworthyho, iniciátora pomníku Okřídlený lev v Praze, a právě díky tomuto kontaktu se podařilo celý příběh znovu propojit s Českou republikou.

Událost z 8. října 1940 patří k nejlépe zdokumentovaným akcím československých letců během bitvy o Británii. Německý bombardér odstartoval z okupované Francie k bojovému letu nad Liverpoolem. Proti němu vzlétla pohotovostní trojice Hurricanů 312. perutě. Po několika útocích byl Junkers Ju 88 nucen nouzově přistát na břehu řeky Mersey. Jeden člen německé posádky zahynul, ostatní byli zajati.

Celá akce – od vyhlášení poplachu přes vzlet až po pád nepřátelského letounu – trvala přibližně jedenáct minut. V historii Fighter Command je dodnes připomínána jako jeden z nejrychlejších

úspěšně dokončených zásahů proti nepřátelskému letadlu. Sestřel vyvolal výrazný ohlas mezi obyvateli Liverpoolu. Místní tisk přinesl fotografie československých pilotů i popis souboje.

Spolu s kordíkem převzal Vojenský historický ústav Praha také fotografie dokumentující sestřelený bombardér a vlajku velitele křídla RAF, jejíž příběh čeká na další historické zpracování.

Po převzetí projdou všechny předměty odborným průzkumem, budou zařazeny do sbírek a v budoucnu mohou být představeny veřejnosti jako součást expozic věnovaných československým letcům ve službách RAF.

Předání kordíku v Armádním muzeu Žižkov bylo druhou významnou událostí spojenou s RAF, která se uskutečnila u příležitosti Dne Vzdušných sil Armády ČR. Navázalo na ceremoniál u památníku Okřídlený lev na pražském Klárově.

<https://www.vhu.cz/do-sbirek-vhu-praha-pribyly-predmety-spojene-s-prvnim-uspechem-312-ceskoslovenske-stihaci-perute-raf>